

מסורת הש"ס

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פז.

עין משפט
נר מצוה

ק א מ"י פ"ו מהל' מלוה
וזה ה"ל י' סמנ' לאון
קטנ' טושי' יו"ד מ"י קט'
ספ"ח מ:
ק ב מ"י פ"ג מהל'
מכירה הלכ' יז:
ק ג מ"י פ"ד מהל'
מכירה ה"ל ז ועין
בשגות סמנ' ע"ן פ'
טושי' מ"מ ס" ר ס"ט:
ק ד מ"י פ"ב מהלכות
שליחן ושופטין ה"ל ז
סמנ' שס טושי' מ"מ ס"י
קספ ספ"ז ז:
ק ה ו טושי' מ"מ ס"י
ל"ל ספ"ז ז:
ק ו מ"י פ"ד מהל'
מכירה ה"ל ז סמנ'
ע"ן פ' טושי' מ"מ ס" ר
טושי' ט:
ק ז מ"י פ"ג מהל'
שליחן ה"ל ז סמנ' שס
טושי' מ"מ ס"י קספ ספ"ז ז:

לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל מה שעליה. כלומר המוכר
בקרקע ע"י יפוי דהוי כעין נעל וגדר כל שהוא ותהא שארזה
לך להיות כחאךר לענין זה שתקנה מה שעליה:
המוכר יין ושמן לחבירו והוקרו והוזלו. לאו דוקא הוקרו והזלו
אלא שאין דרך לחזור בנסת:

ולגורן יפה. שכו סלע זכל יוס שצקלע היה יכול להשכיר עלמנו אבל
בשזיל הקדמת המעות חויל גציה: אסור. משום דמחזי כי אגר
נטר לי שנותן לו זה הפועל סלע וי צימות הגורן בשזיל דינר שנתן לו
בניסן והמתין לו עד עכשוי: אבל אם שגרו מהיוס. מלה יוס בנאה
יכול להשתכר הפועל בעלל דהיינו ד'
דינר ליוס כיון שמאותו היום ששכרו
עושה עמו מותר שכל פעולת המאה
ימים כיוס אחד ארוך דמיין ולא הוי
אגר נטר לי שהי מיד המחיל
בפעולתו וכמו שהמחיל בפעולת ימי
הגורן דמי. והא הכא דכי כור בשלשים
סלע בעלל הוא שהי והיכיר לתת לו
דינר ליוס ולא קאמר ליה סתמא עד
אחר כך. והא סלע מאי והא אגר נטר לי הוא
אמר רבא ותסברא זלוילי בשכירות מי אסיר
מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רישא דלא
קא עבד בהדיה מהשתא מיהו כי אגר נטר
לי סיפא דקא עבד בהדיה מהשתא לא מיהו
כי אגר נטר לי: ואם היה מחובר בקרקע
ותלש כל שהוא קנה: משום דתלש כל שהוא
קנה אמר רב ששת יחבא במאי עסקינן דאמר
ליה לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל
מה שעליה: בתנאי: המוכר יין ושמן לחבירו
הוקרו או שהזלו אם עד שלא נתמלאת
המדה למוכר משנתמלאת המדה ללווקח
ויאם היה סרסור ביניהן נשברה החבית
נשברה לסרסור ה' החייב להטיף לו שלש טיפין
הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר ויהחגוני
אינו חייב להטיף שלש טיפין רבי יהודה אומר
ערב שבת עם חשכה פטור: ג' הא מדה
דמאן אולימא מדה דלווקח עד שלא נתמלאת
מדה למוכר מדה דלווקח היא ואלא מדה
דמוכר משנתמלאת מדה ללווקח מדה דמוכר
היא אמר ר' אלעאי במדת סרסור והא מדקתני
סיפא ואם היה סרסור ביניהם נשברה החבית
נשברה לסרסור מכלל דרישא לאו בסרסור
עסקינן רישא מדה בלא סרסור סיפא בסרסור
עצמו: הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר:
כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר
ליה מי כאן תנא דאתנייה רב מדות אחויה
רב יצחק בר אבדימי א"ל מאי קא קשיא
לך דתנן הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר
והתנן

נשברה לסרסור. פי' הקונטרס
לפי שהסרסור קנהה
לעלמנו וחוזר ומוכר לבעל הבית וצית וקנהה
דלס קן אמאי נקט נשברה ושכן
יוקרא חוולא דלארי זה רישא הוי
ליה לתימנר היה סרסור צינינן
הוקרו והזלו ופי' ריב"ס היה סרסור
צינינא ומדד להן דכך סרסוריס
שמודיקן שזכר שותמין להן. ושגרה
החבית ע"י מדידה נשברה לסרסור
וכגון שלא היה מחמת אונס אלא
ע"י שלא נהר יפה במדידה:

ולגורן יפה סלע אמור להנות הימנו אבל אם
שכרו מהיום בדניר ליום ולגורן יפה סלע מותר
ואי ס"ד כור בשלשים סאה בסלע אני מוכר
לך ראשון ראשון קנה ה"ג קמא קמא מופסק
פסק אמור להנות הימנו בדניר ליום מופסק
יפה סלע מותר אמאי והא אגר נטר לי הוא
אמר רבא ותסברא זלוילי בשכירות מי אסיר
מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רישא דלא
קא עבד בהדיה מהשתא מיהו כי אגר נטר
לי סיפא דקא עבד בהדיה מהשתא לא מיהו
כי אגר נטר לי: ואם היה מחובר בקרקע
ותלש כל שהוא קנה: משום דתלש כל שהוא
קנה אמר רב ששת יחבא במאי עסקינן דאמר
ליה לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל
מה שעליה: בתנאי: המוכר יין ושמן לחבירו
הוקרו או שהזלו אם עד שלא נתמלאת
המדה למוכר משנתמלאת המדה ללווקח
ויאם היה סרסור ביניהן נשברה החבית
נשברה לסרסור ה' החייב להטיף לו שלש טיפין
הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר ויהחגוני
אינו חייב להטיף שלש טיפין רבי יהודה אומר
ערב שבת עם חשכה פטור: ג' הא מדה
דמאן אולימא מדה דלווקח עד שלא נתמלאת
מדה למוכר מדה דלווקח היא ואלא מדה
דמוכר משנתמלאת מדה ללווקח מדה דמוכר
היא אמר ר' אלעאי במדת סרסור והא מדקתני
סיפא ואם היה סרסור ביניהם נשברה החבית
נשברה לסרסור מכלל דרישא לאו בסרסור
עסקינן רישא מדה בלא סרסור סיפא בסרסור
עצמו: הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר:
כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר
ליה מי כאן תנא דאתנייה רב מדות אחויה
רב יצחק בר אבדימי א"ל מאי קא קשיא
לך דתנן הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר
והתנן

מי כאן תנא דאתנייה רב מדות.
רבינו שמואל מגיה דאתנייה
רב כלומר ששנה לו רב מדות משום
דקשיא ליה היאך יתכן שהיה רבו של רב
והא צימני רבא הוה כדאמרין צימות
(דף ג. ושם ד"ה דלמך) אמר רבא אמר
לי רב יצחק בר אבדימי וקשיא לר"ם
דכפ' כל השכר (מולין דף ק. ושם ד"ה
איכא) אמר איכא תנא דאתנייה לרב כל
אחי ליה לרב יצחק בר אבדימי א"ל
אני לא שניתי לו כחל כל עיקר ולדבריו
הוה לי לתימנר ממנו ו' ואמר רבינו תס
דשני רב יצחק בר אבדימי ר"י חד
צימני רב וצימני רבא כדאמרין
כפ' כירה (שם דף מ.) אמר רב יצחק
בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר
רבי צביה המרחץ ואזוהי היה רבו של
רב וימיה הכא לומר רש"א דעל
כרחן רב יצחק בר אבדימי הוא
תלמידו של רב דאי ס"ד רבו של רב
הימי קאמר ליה ל"א הא איתמר
עלה אמר ר' אבהו ו' א"ר יוחנן ו'
אפי' ר' יוחנן שהיה רבו של רבי אבהו
היה קורא את רב שהיה תלמידו של
רב יצחק בר אבדימי רבינו כדאמרין
אלו טריפות (מולין דף נד):
והתנן

מוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא פז.
ולגורן יפה. שכו סלע זכל יוס שצקלע היה יכול להשכיר עלמנו אבל
בשזיל הקדמת המעות חויל גציה: אסור. משום דמחזי כי אגר
נטר לי שנותן לו זה הפועל סלע וי צימות הגורן בשזיל דינר שנתן לו
בניסן והמתין לו עד עכשוי: אבל אם שגרו מהיוס. מלה יוס בנאה
יכול להשתכר הפועל בעלל דהיינו ד'
דינר ליוס כיון שמאותו היום ששכרו
עושה עמו מותר שכל פעולת המאה
ימים כיוס אחד ארוך דמיין ולא הוי
אגר נטר לי שהי מיד המחיל
בפעולתו וכמו שהמחיל בפעולת ימי
הגורן דמי. והא הכא דכי כור בשלשים
סלע בעלל הוא שהי והיכיר לתת לו
דינר ליוס ולא קאמר ליה סתמא עד
אחר כך. והא סלע מאי והא אגר נטר לי הוא
אמר רבא ותסברא זלוילי בשכירות מי אסיר
מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רישא דלא
קא עבד בהדיה מהשתא מיהו כי אגר נטר
לי סיפא דקא עבד בהדיה מהשתא לא מיהו
כי אגר נטר לי: ואם היה מחובר בקרקע
ותלש כל שהוא קנה: משום דתלש כל שהוא
קנה אמר רב ששת יחבא במאי עסקינן דאמר
ליה לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל
מה שעליה: בתנאי: המוכר יין ושמן לחבירו
הוקרו או שהזלו אם עד שלא נתמלאת
המדה למוכר משנתמלאת המדה ללווקח
ויאם היה סרסור ביניהן נשברה החבית
נשברה לסרסור ה' החייב להטיף לו שלש טיפין
הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר ויהחגוני
אינו חייב להטיף שלש טיפין רבי יהודה אומר
ערב שבת עם חשכה פטור: ג' הא מדה
דמאן אולימא מדה דלווקח עד שלא נתמלאת
מדה למוכר מדה דלווקח היא ואלא מדה
דמוכר משנתמלאת מדה ללווקח מדה דמוכר
היא אמר ר' אלעאי במדת סרסור והא מדקתני
סיפא ואם היה סרסור ביניהם נשברה החבית
נשברה לסרסור מכלל דרישא לאו בסרסור
עסקינן רישא מדה בלא סרסור סיפא בסרסור
עצמו: הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר:
כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר
ליה מי כאן תנא דאתנייה רב מדות אחויה
רב יצחק בר אבדימי א"ל מאי קא קשיא
לך דתנן הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר
והתנן

לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל מה שעליה. כלומר המוכר
בקרקע ע"י יפוי דהוי כעין נעל וגדר כל שהוא ותהא שארזה
לך להיות כחאךר לענין זה שתקנה מה שעליה:
המוכר יין ושמן לחבירו והוקרו והוזלו. לאו דוקא הוקרו והזלו
אלא שאין דרך לחזור בנסת:
נשברה לסרסור. פי' הקונטרס
לפי שהסרסור קנהה
לעלמנו וחוזר ומוכר לבעל הבית וצית וקנהה
דלס קן אמאי נקט נשברה ושכן
יוקרא חוולא דלארי זה רישא הוי
ליה לתימנר היה סרסור צינינן
הוקרו והזלו ופי' ריב"ס היה סרסור
צינינא ומדד להן דכך סרסוריס
שמודיקן שזכר שותמין להן. ושגרה
החבית ע"י מדידה נשברה לסרסור
וכגון שלא היה מחמת אונס אלא
ע"י שלא נהר יפה במדידה:
מי כאן תנא דאתנייה רב מדות.
רבינו שמואל מגיה דאתנייה
רב כלומר ששנה לו רב מדות משום
דקשיא ליה היאך יתכן שהיה רבו של רב
והא צימני רבא הוה כדאמרין צימות
(דף ג. ושם ד"ה דלמך) אמר רבא אמר
לי רב יצחק בר אבדימי וקשיא לר"ם
דכפ' כל השכר (מולין דף ק. ושם ד"ה
איכא) אמר איכא תנא דאתנייה לרב כל
אחי ליה לרב יצחק בר אבדימי א"ל
אני לא שניתי לו כחל כל עיקר ולדבריו
הוה לי לתימנר ממנו ו' ואמר רבינו תס
דשני רב יצחק בר אבדימי ר"י חד
צימני רב וצימני רבא כדאמרין
כפ' כירה (שם דף מ.) אמר רב יצחק
בר אבדימי פעם אחת נכנסתי אחר
רבי צביה המרחץ ואזוהי היה רבו של
רב וימיה הכא לומר רש"א דעל
כרחן רב יצחק בר אבדימי הוא
תלמידו של רב דאי ס"ד רבו של רב
הימי קאמר ליה ל"א הא איתמר
עלה אמר ר' אבהו ו' א"ר יוחנן ו'
אפי' ר' יוחנן שהיה רבו של רבי אבהו
היה קורא את רב שהיה תלמידו של
רב יצחק בר אבדימי רבינו כדאמרין
אלו טריפות (מולין דף נד):
והתנן

ולגורן יפה. שכו סלע זכל יוס שצקלע היה יכול להשכיר עלמנו אבל
בשזיל הקדמת המעות חויל גציה: אסור. משום דמחזי כי אגר
נטר לי שנותן לו זה הפועל סלע וי צימות הגורן בשזיל דינר שנתן לו
בניסן והמתין לו עד עכשוי: אבל אם שגרו מהיוס. מלה יוס בנאה
יכול להשתכר הפועל בעלל דהיינו ד'
דינר ליוס כיון שמאותו היום ששכרו
עושה עמו מותר שכל פעולת המאה
ימים כיוס אחד ארוך דמיין ולא הוי
אגר נטר לי שהי מיד המחיל
בפעולתו וכמו שהמחיל בפעולת ימי
הגורן דמי. והא הכא דכי כור בשלשים
סלע בעלל הוא שהי והיכיר לתת לו
דינר ליוס ולא קאמר ליה סתמא עד
אחר כך. והא סלע מאי והא אגר נטר לי הוא
אמר רבא ותסברא זלוילי בשכירות מי אסיר
מאי שנא רישא ומאי שנא סיפא רישא דלא
קא עבד בהדיה מהשתא מיהו כי אגר נטר
לי סיפא דקא עבד בהדיה מהשתא לא מיהו
כי אגר נטר לי: ואם היה מחובר בקרקע
ותלש כל שהוא קנה: משום דתלש כל שהוא
קנה אמר רב ששת יחבא במאי עסקינן דאמר
ליה לך יפה לך קרקע כל שהוא וקני כל
מה שעליה: בתנאי: המוכר יין ושמן לחבירו
הוקרו או שהזלו אם עד שלא נתמלאת
המדה למוכר משנתמלאת המדה ללווקח
ויאם היה סרסור ביניהן נשברה החבית
נשברה לסרסור ה' החייב להטיף לו שלש טיפין
הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר ויהחגוני
אינו חייב להטיף שלש טיפין רבי יהודה אומר
ערב שבת עם חשכה פטור: ג' הא מדה
דמאן אולימא מדה דלווקח עד שלא נתמלאת
מדה למוכר מדה דלווקח היא ואלא מדה
דמוכר משנתמלאת מדה ללווקח מדה דמוכר
היא אמר ר' אלעאי במדת סרסור והא מדקתני
סיפא ואם היה סרסור ביניהם נשברה החבית
נשברה לסרסור מכלל דרישא לאו בסרסור
עסקינן רישא מדה בלא סרסור סיפא בסרסור
עצמו: הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר:
כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר
ליה מי כאן תנא דאתנייה רב מדות אחויה
רב יצחק בר אבדימי א"ל מאי קא קשיא
לך דתנן הרכינה ומצית הרי הוא של מוכר
והתנן

בכל הדפוסים השמינו נטעות פירושי הרש"ס העיקרי ממאן עד דף פ"ט ע"ב
פי' אחר מ"ש בגמ' פי' ע"א בענין לפי הרש"ס במקום העמוד. וז"ל כפי' זה העמוד
במקומות הי"ל גם את פי' הרש"ס העיקרי במקום פירושי הרש"ס. וז"ל כפי' זה
כיון הרש"ס ד"ס בקדמתו שם פי' וזכר שם כפי' הרש"ס כ"י שצדו מביא את הפי'
בכל הדפוסים השמינו נטעות פירושי הרש"ס העיקרי ממאן עד דף פ"ט ע"ב
פי' אחר מ"ש בגמ' פי' ע"א בענין לפי הרש"ס במקום העמוד. וז"ל כפי' זה העמוד
במקומות הי"ל גם את פי' הרש"ס העיקרי במקום פירושי הרש"ס. וז"ל כפי' זה
כיון הרש"ס ד"ס בקדמתו שם פי' וזכר שם כפי' הרש"ס כ"י שצדו מביא את הפי'